Evropský parlament
2024-2029

Výbor pro práva žen a rovnost pohlaví

2024/2057(INI)

10.10.2024

NÁVRH ZPRÁVY

o doporučení Evropského parlamentu určeném Radě k prioritám EU pro 69. zasedání Komise OSN pro postavení žen
(2024/2057(INI))

Výbor pro práva žen a rovnost pohlaví

Zpravodajka: Lina Gálvez

OBSAH

Strana

NÁVRH DOPORUČENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU 3

PŘÍLOHA: SUBJEKTY NEBO OSOBY, OD NICHŽ ZPRAVODAJKA OBDRŽELA PODNĚTY 8

NÁVRH DOPORUČENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU

určeného Radě k prioritám EU pro 69. zasedání Komise OSN pro postavení žen (2024/2057(INI))

Evropský parlament,

– s ohledem na prohlášení OSN ze dne 15. září 1995 s názvem „Pekingská deklarace a akční platforma“ a na výsledky jejích hodnotících konferencí,

– s ohledem na zprávu generálního tajemníka OSN adresovanou Komisi OSN pro postavení žen nazvanou „Review and appraisal of the implementation of the Beijing Declaration and Platform for Action and the outcomes of the twenty-third special session of the General Assembly“ (Přezkum a vyhodnocení provádění Pekingské deklarace a akční platformy a výsledky 23. mimořádného zasedání Valného shromáždění), která byla předložena dne 13. prosince 2019,

– s ohledem na společné sdělení Komise a vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 25. listopadu 2020 nazvané „Akční plán EU pro rovnost žen a mužů III – ambiciózní agenda pro genderovou rovnost a posílení postavení žen v rámci vnější činnosti EU“ (JOIN(2020)0017) a na doprovodný společný pracovní dokument útvarů ze dne 25. listopadu 2020 nazvaný „Cíle a ukazatele pro stanovení rámce provádění akčního plánu pro rovnost žen a mužů III (2021–2025)“ (SWD(2020)0284),

– s ohledem na své usnesení ze dne 10. března 2022 o Akčním plánu EU pro rovnost žen a mužů III[1],

– s ohledem na své usnesení ze dne 11. února 2021 o budoucích výzvách v oblasti práv žen v Evropě: více než 25 let po Pekingské deklaraci a akční platformě[2],

– s ohledem na informační dokument s názvem „Urychlení pokroku při dosahování cíle v oblasti udržitelného rozvoje č. 5: dosažení genderové rovnosti a posílení postavení žen a dívek“, který zveřejnilo dne 18. září 2024 Generální ředitelství pro parlamentní výzkumné služby,

– s ohledem na zprávu orgánu OSN pro rovnost žen a mužů a pro posílení postavení žen a odboru OSN pro ekonomické a sociální otázky ze září 2024 nazvanou „Progress on the Sustainable Development Goals: The Gender Snapshot 2024“ (Pokrok dosažený při plnění cílů udržitelného rozvoje: přehled stavu genderové rovnosti za rok 2024),

– s ohledem na článek 121 jednacího řádu,

– s ohledem na zprávu Výboru pro práva žen a rovnost pohlaví (A10-0000/2024),

[1] Úř. věst. C 347, 9.9.2022, s. 150.
[2] Úř. věst. C 465, 17.11.2021, s. 160.

A. vzhledem k tomu, že rovnost žen a mužů je jedním ze základních zásad EU, a vzhledem k tomu, že se vnější činnost EU musí řídit touto zásadou;

B. vzhledem k tomu, že lidská práva žen a genderová rovnost nejsou jen základními lidskými právy, ale také nezbytným předpokladem k dosažení pokroku v oblasti rozvoje a snižování chudoby a nutným základem pro světový mír, prosperitu a udržitelnost;

C. vzhledem k tomu, že 189 vlád z celého světa, včetně EU a jejích členských států, se na čtvrté světové konferenci o ženách v Pekingu v roce 1995 zavázaly k tomu, že budou usilovat o genderovou rovnost a posílení postavení všech žen a dívek;

D. vzhledem k tomu, že Pekingská deklarace a akční platforma je nejkomplexnější globální agendou na podporu rovnosti žen a mužů a jsou považovány za mezinárodní „listinu práv žen“, která definuje práva žen jako lidská práva a formuluje vizi rovných práv, svobody a příležitostí pro všechny ženy na světě, a že tento dokument byl v roce 2015 znovu potvrzen v rámci cíle č. 5, kterým je „[dosažení] rovnosti žen a mužů a [posílení] postavení všech žen a dívek“, a cílů udržitelného rozvoje stanovených v Agendě OSN pro udržitelný rozvoj 2030, a to stanovením cílů a konkrétních opatření v celé řadě otázek týkajících se žen a dívek;

E. vzhledem k tomu, že šest let před vypršením lhůty pro dosažení rozvojových cílů v oblasti udržitelnosti, která byla stanovena na rok 2030, nebylo v rámci cíle č. 5 beze zbytku dosaženo ani jednoho ukazatele; vzhledem k tomu, že podle odhadů OSN je k rychlejšímu dosažení pokroku a k tomu, aby odstranění mezer v právní ochraně žen a zrušení předpisů, které je diskriminují, netrvalo 286 let, nutné přijmout radikální kroky;

F. vzhledem k tomu, že se v jedné studii z roku 2024[3], která se zabývala hodnocením rozvojového cíle č. 5, upozorňuje na to, že stále existují sociální normy, které legitimizují násilí vůči ženám a dívkám, omezují jejich přístup ke zdravotnickým službám, přidělují neplacenou práci v oblasti péče a domácnosti pouze ženám a omezují jejich možnosti, pokud jde o vedoucí pozice;

G. vzhledem k tomu, že Valné shromáždění OSN je vážně znepokojeno aktivním odporem proti pokroku, jehož bylo dosaženo v oblasti rovnosti žen a mužů, a celosvětovým odmítavým postojem vůči ženským právům; vzhledem k tomu, že je naléhavě nutné jasně potvrdit skutečnou rovnost žen a dívek a jejich lidská práva[4];

1. doporučuje Radě, aby:

a) potvrdila svůj závazek k plnění Pekingského prohlášení a akční platformy a všech jejich kroků zaměřených na prosazování lidských práv žen a rovnosti

---

[3] OSN, *Are we getting there? A synthesis of UN system evaluations of SDG 5*, březen 2024, https://www.unwomen.org/en/digital-library/publications/2024/03/are-we-getting-there-a-synthesis-of-un-system-evaluations-of-sdg-5.

[4] Valné shromáždění OSN, *Escalating backlash against gender equality and urgency of reaffirming substantive equality and the human rights of women and girls: eport of the Working Group on discrimination against women and girls*, 15. května 2024, https://documents.un.org/doc/undoc/gen/g24/073/47/pdf/g2407347.pdf.

žen a mužů; potvrdila svůj závazek v oblasti lidských práv žen prostřednictvím začleňování genderového hlediska do všech politických oblastí a cyklů, provádění konkrétních a cílených opatření v oblasti lidských práv žen a genderové rovnosti a zajištění řádného sestavování rozpočtu s ohledem na rovnost žen a mužů;

b) zajistila, aby rovnost žen a mužů a práva žen byly beze zbytku a s přesvědčením uplatňovány ve všech aspektech vnější činnosti EU na základě náležitě financovaného, genderově transformačního, inkluzivního a průřezového přístupu;

c) zajistila plné zapojení Parlamentu a jeho Výboru pro práva žen a rovnost pohlaví do přijímání rozhodnutí ohledně postoje EU na 69. zasedání Komise OSN pro postavení žen (10.–25. března 2025); zajistila, aby měl Parlament před jednáním k dispozici odpovídající včasné informace a přístup k dokumentu o postoji EU, a dále zdokonalovala interinstitucionální spolupráci a neformální konzultace, mj. před jednáním i v jeho průběhu, aby byly do výsledných dokumentů řádně začleněny priority Parlamentu;

d) řádně zhodnotila pokrok a nedostatky, k nimž došlo při uplatňování Pekingské deklarace a akční platformy;

e) oživila úsilí EU o překonání zbývajících problémů spojených s uplatňováním veškerých ustanovení Pekingské deklarace a akční platformy; zajistila, aby EU šla příkladem, tím, že zavede propracovaná politická opatření zaměřená na předvídání, řešení a potírání genderové nerovnosti ve všech jejích projevech a na posílení postavení žen v celé jejich rozmanitosti;

f) znovu potvrdila, že EU hraje při dosahování genderově rovného světa důležitou úlohu tím, že v boji proti diskriminaci na základě pohlaví podporuje partnerské země; zajistila, aby šla EU příkladem, tím, že naléhavě vyzve zbývajících pět členských států, které dosud Istanbulskou úmluvu neratifikovaly a neprovedly, aby tak učinily v co nejkratším časovém termínu;

g) prosazovala ve všech oblastech života rovné příležitosti pro všechny s cílem umožnit ženám v celé jejich rozmanitosti, aby využily svůj potenciál, zejména v rámci rozhodovacího procesu, ať už v politickém, hospodářském, akademickém nebo kulturním, což má rovněž zásadní význam pro řádnou veřejnou správu a tvorbu politiky; vyjádřila v této souvislosti nesouhlas se semiotickým násilím na ženách v politice, které vede k zachování a prohloubení negativních stereotypů o ženách a odrazuje mladé ženy od vstupu do politiky a veřejné sféry;

h) zdůraznila, že jako překážky bylo označeno slabé politické vedení, nedostatečné odhodlání, chybějící údaje, nedostatečné investice a vzestup hnutí bojujících proti právům žen, což vede k nutnosti podporovat více žen ve vedoucích pozicích, zvyšovat investice a provádět komplexní politické reformy s cílem překonat tyto systémové překážky a dosáhnout skutečně rovné společnosti;

i) uplatňovala začleňování hlediska rovnosti žen a mužů a sestavování rozpočtu s ohledem na genderovou rovnost ve všech oblastech politiky EU, včetně vnější činnosti, a šla v tomto ohledu příkladem;

j) zavázala se k neustálému hodnocení a k přijetí aktivních nápravných opatření

v oblasti vnitřní a vnější politiky EU, pokud jde o rovnost žen a mužů, začleňování této problematiky do politiky a sestavování rozpočtu;

k) vyzvala Komisi, aby dále rozvíjela a zaváděla konkrétní a řádně financované plány a opatření k dosažení cílů OSN v oblasti udržitelného rozvoje, zejména těch, které se týkají rovnosti žen a mužů;

l) zaujala vedoucí postavení v celosvětovém boji proti odmítavým reakcím proti genderové rovnosti a právům žen;

m) naléhavě vyzvala Komisi, aby dále rozvíjela a zlepšovala shromažďování genderově rozlišených údajů a zajistila, aby tyto údaje přispívaly k vypracování lepších politických opatření, a aby posílila Evropský institut pro rovnost žen a mužů, pokud jde o jeho financování i kapacitu;

n) bez omezení urychleně realizovala akční plán EU pro rovnost žen a mužů III a zajistila, aby 85 % všech nových opatření v rámci vnějších vztahů do roku 2025 přispívalo k genderové rovnosti a posílení postavení žen;

o) vzala na vědomí a provedla doporučení obsažená v usnesení Parlamentu ze dne 10. března 2022 o akčním plánu EU pro rovnost žen a mužů III, a upřednostnila tak akční plán EU pro rovnost žen a mužů ve všech aspektech vnější činnosti EU prostřednictvím genderově transformačního a průřezového přístupu, a to jak z hlediska zeměpisného pokrytí akčního plánu GAP III a oblastí jeho činnosti, tak z hlediska začleňování problematiky rovnosti žen a mužů do všech oblastí vnější činnosti, ať už jde o obchod, rozvojovou politiku, humanitární pomoc, bezpečnost nebo odvětví, jako je energetika a zemědělství;

p) navrhovala, financovala a realizovala politická opatření, která by omezila úlohu pohlaví jako faktoru přispívajícího k chudobě jak v rámci EU, tak prostřednictvím vnější činnosti mimo ni, a to s náležitým ohledem na průřezové faktory, včetně věku, pečovatelských povinností, zdravotního postižení, rasy a sexuality;

q) řešila systémové a základní příčiny chudoby žen a posílila postavení žen a dívek v celé jejich rozmanitosti prostřednictvím vzdělávání, odborné přípravy, celoživotního vzdělávání, nediskriminačních pracovních příležitostí, přístupu k sociálním službám, vyvážení neplacené péče a sociálních povinností prostřednictvím legislativních iniciativ, boje proti genderovým stereotypům a podpory žen jako vzorů;

r) vyzvala k dalšímu úsilí, přijetí právních předpisů a prosazování stávajících opatření s cílem zajistit práva žen pracujících v domácnosti;

s) zlepšila reakci EU, navýšila její zdroje a rozšířila soubor nástrojů, a to jak v rámci EU, tak i mimo ni, pokud jde o genderově podmíněné násilí, včetně domácího, sexuálního, fyzického, psychického a ekonomického násilí, mj. ve válečných oblastech, s přihlédnutím k migraci, prostituci a sexuálnímu vykořisťování;

t) zajistila, aby ženy v celé své rozmanitosti měly přístup ke zdravotnickým službám, včetně služeb v oblasti sexuálních práv a reprodukčního zdraví, mj. pokud jde o vzdělávání v oblasti sexuality a vztahů, které by bylo přiměřené věku, o antikoncepci, bezpečný a legální potrat, zdravotní péči o matky

a zdravotnické služby založené na péči;

u) aby vzhledem k průřezovému a nepřiměřenému dopadu změny klimatu na ženy a dívky, zejména v rozvojových zemích, vyzvala k intenzivnějšímu úsilí o řešení otázek rovnosti žen a mužů v souvislosti s ekologickou transformací a konstatovala, že dopady změny klimatu nejsou genderově neutrální;

v) zasazovala se o organizace občanské společnosti podporující práva žen a upevnila jejich postavení;

2. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto doporučení Radě a pro informaci také Komisi.

PŘÍLOHA: SUBJEKTY NEBO OSOBY, OD NICHŽ ZPRAVODAJKA OBDRŽELA PODNĚTY

Zpravodajka prohlašuje na svou výhradní odpovědnost, že neobdržela žádný podnět od subjektu nebo osoby, které musejí být uvedeny v této příloze v souladu s článkem 8 přílohy I jednacího řádu.